

ترجمان علوم اجتماعی

علم ناممکن

تحلیلی نهادی از جامعه‌شناسی امریکایی

استیون پی. ترنرو جاناتان اچ. ترنر

ترجمه سیدرضا مرزانی

www.ketab.ir

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

این کتاب ترجمه است از

The Impossible Science:

An institutional analysis of American sociology.

Stephen P. Turner and Jonathan H. Turner

Sage Publications, Inc/ 1990.

سرشناسه: ترنر، استیون پی، ۱۹۵۱-، Turner, Stephen P.

پدیدآور: علم ناممکن: تحلیلی نهادی از جامعه‌شناسی آمریکایی / استیون پی ترنر و جانان‌اناج ترنر
شماره‌زنی: سرویراستار سعید زاهدی؛ ویراستار محمد رضاپور؛ مقابله‌کننده با متن اصلی حامد قدیری.

مشخصات نشر: تهران: ترجمان علوم انسانی، ۱۳۹۴.

مشخصات ظاهری: ۲۵۳ ص: نمودار

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۰۹۱-۰۴-۲

شناسه افزوده: مرزانی، سیدرضا، ۱۳۶۶-، مترجم

شناسه افزوده: زاهدی، سعید، [ویراستار]

شناسه افزوده: رضاپور، محمد، ۱۳۶۴-، ویراستار

شناسه افزوده: قدیری، حامد، ۱۳۶۷-، مترجم

ردیف‌بندی کنگره: ۱۳۹۴ع/ت ۴۰۳/۴۰۳

رده‌بنده دیویی: ۳۰۷/۰۹۷۳

شماره کتابشناسی ملی: ۴۱۸۵۲۸۶

علم ناممکن

تحلیلی نهادی از جامعه فلسفی امریکایی
نویسنده: استیون پی نرو جانا، ج. ترنر

ناشر: ترجمان - سوم از سانی

مترجم: سیدر با مرز

سرویراستار: سعید رحمانی

ویراستار: محمد رضا پور

مقابله‌کننده با متن اصلی: حامد قدیری

طراح جلد: علی باقری

صفحه‌آرا: علی اصغر مالک

چاپ و صحافی: طهرانی

نوبت چاپ: دوم، بهار ۱۳۹۸

اول، بهار ۱۳۹۵

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

این اثر به پیشنهاد انجمن دانش‌آموختگان

علوم اجتماعی دانشگاه تهران ترجمه و

با هم‌کاری خانه‌ی متن سین مقابله و

ویراستاری شده است.

پست الکترونیکی: publication@tarjomaan.com

tarjoman.nashr@gmail.com

www.tarjomaan.shop

فروشگاه اینترنتی:

حقوق چاپ و نشر در قالب‌های کاغذی،

الکترونیکی و صوتی، انحصاراً برای انتشارات

ترجمان علوم انسانی محفوظ است.

فهرست | <

- ۷ درباره نویسندگان
- ۹ پیش‌گفتار
- ۱۳ سپاس‌گزاری
- ۱۵ فصل اول:
آکادمیک‌سازی اصلاحات: جامعه‌شناسی آمریکایی پیش از جنگ جهانی اول
- ۳۹ فصل دوم:
رویکرد متمرکز جایگزین رویکرد کلان می‌شود: جامعه‌شناسی آمریکا در فاصله بین دو جنگ
- ۸۱ فصل سوم:
خوش‌بینی‌های جدید: جامعه‌شناسی آمریکایی پس از جنگ جهانی دوم
- ۱۲۹ فصل چهارم:
دوره طلایی و سال‌های پس از آن: جامعه‌شناسی امروز آمریکا
- ۱۷۱ فصل پنجم:
جامعه‌شناسی‌های ممکن، جهان‌های سرکش: نتیجه‌گیری
- ۱۹۳ ضمیمه‌ها
- ۲۰۷ پی‌نوشت‌ها
- ۲۲۹ منابع
- ۲۴۹ نمایه

پیش‌گفتار

اولین جامعه‌شناسا هم امریکایی - لستر فرانک وارد^۱، فرانکلین گیدینگز^۲، آلبیون اسمال^۳ و حتی ویلیام گراهام سامنر^۴ هرگی متعهد به رویکرد علمی بودند. غالباً از آگوست کنت^۵ و هربرت اسپنسر^۶ به عنوان نمون بار کسی یاد می‌کنند که به گونه‌ای علمی به تحلیل جامعه پرداخته‌اند. اما این خوش‌بینی آغازین در دهه‌های پس از این قرن رو به کاهش نهاد و تا جایی ضعیف شد که سرانجام به اوضاعی انجامید که امروز شاهدش هستیم؛ یعنی جدایی کامل میان کسانی که به جامعه‌شناسی در مقام یک علم مسهد و کسانی که در درستی چنین ادعایی تردید دارند و انتقادهای فراوانی به آن می‌کنند.

بیشتر مباحثی که در مورد نمود و ظهور جامعه‌شناسی در جایگاه یک علم مطرح‌اند، در سطح فلسفی جریان دارند و از این رو، چنین مباحثی در بیشتر موارد شامل اظهارنظرهای بی‌گیرانه‌ای از طرف دانشگاه‌یانی است که گمان می‌کنند درباره موضوع و سبب سخن می‌گویند اما حواسشان نیست که موضوع بحثشان یکی نیست. به تازگی پس از تحلیلی که توماس کوهن^۷ در کتاب ساختار انقلاب‌های علمی^۸ ارائه کرد، گفتمانی فلسفی به واسطه تحلیل سازمان‌های علمی و سیوه‌های مختلف تولید دانش تشکیل شده است. این رویکردهای سازمانی معمولاً برای طرح انتقادهای فلسفی

1. Lester Frank Ward

2. Franklin Giddings

3. Albion Small

4. William Graham Sumner

5. Auguste Comte

6. Herbert Spencer

7. Thomas Kuhn

8. *The Structure of Scientific Revolutions*

به «عینی بودن» همه علوم - به ویژه علوم اجتماعی - به کار گرفته می‌شوند، اما همچنین برای تحلیل علم در مقام فعالیتی سازمان‌دهی شده نیز استفاده می‌شوند.

سودمندترین نتیجه این رویکردهای سازمانی، این دیدگاه بود که علم فرایندی اجتماعی است؛ جریان قدرت‌مندی که محتوای این مبحث را از گفتمان فلسفی محض دور کرد و به سمت تحقیقات تجربی دانشمندان سوق داد. البته توصیف‌هایی تاریخی و امروزی - که از چگونگی عملکرد دانشمندان ارائه می‌گردند - معمولاً برای کم‌ارزش جلوه‌دادن و انتقاد از فهم‌های مختلفی به کار گرفته می‌شوند که از «منطق اکتشافی» در علم وجود دارد. با این حال، این موارد داده‌های مفیدی را به دست می‌دهند. هم‌زمان، در راستای درک این داده‌ها در موارد مختلف گذشته و معاصر، تئوهای نظری بیشتری نیز تولید شده‌اند.

هدف ما از این طرح این روندها آن بود که بافتی را مشخص سازیم که عنوان کتاب، یعنی علم ناممکن، در آن مطرح می‌شود. در یک سطح فلسفی، نویسندگان کتاب در مورد امکان‌پذیری جامعه‌شناسی علم، آرا و نظریه‌های بسیار متفاوتی دارند؛ جی. ایچ. ترنر (۱۹۸۵) معتقد است تولید دانش جامعه‌شناختی - مانند آنچه در علوم طبیعی رخ می‌دهد - به طور کلی، امکان‌پذیر است و اس. پی. ترنر (۱۹۹۰) مدعی است که موانع‌های شناختی جامعه‌شناسی باید به شیوه دیگری تفسیر شوند. اما اختلاف‌های فلسفی ما، در هر حال، باید باشد. برای ما، باوریم که ساختار جامعه‌شناسی در مجموع، مانع توسعه آن در جایگاه یک علم می‌شود. به نظر جی. ایچ. ترنر، این موقعیت یک تراژدی حقیقی است. در حالی که از نگاه اس. پی. ترنر، چنین غایب‌سازی‌هایی توجیه‌ناپذیرند. به هر حال، این احساس ما، که ساختار جامعه‌شناسی عامل تئوری هم ما از این مطلب است که چرا جامعه‌شناسی در جایگاه یک علم توسعه پیدا نکرده است، به نظر ما تا آنچه را که در ۱۰۰ سال گذشته بر ساختار نهادی جامعه‌شناسی امریکایی گذشته است، مطالعه کنیم. با پیش‌رفت کار، بیش از پیش مشخص شد که ماهیت منبعی که اساس فعالیت جامعه‌شناسی قرار گرفته است، در فهم ظهور و توسعه جامعه‌شناسی امریکایی، نقش کلیدی ایفا می‌کند. ما کار خود را فقط با تکیه بر این دریافت آغاز نکردیم؛ بلکه هر چه نهادینه‌سازی جامعه‌شناسی را از دهه ۱۸۹۰ تا به امروز در امریکا بیشتر کنکاش کردیم، این دریافت به یک نتیجه‌گیری گریزناپذیر تبدیل شد.